

OBSAH

Předmluva	13
Úvodem	18
1. Etické aspekty odborné a vědecké práce	24
1.1 Princip objektivnosti a pravdivosti vědecké práce	27
1.2 Princip osobní poctivosti a čestnosti	29
1.3 Princip originality – původnosti	31
1.4 Princip zásadovosti a nekompromisnosti	34
1.5 Princip sebekritičnosti a názorové tolerantnosti	34
1.6 Princip skromnosti	35
1.7 Etické postoje autora vědecké práce v době informační exploze	35
2. Typy pramenných a literárních zdrojů informací	37
2.1 Zdroje informací	38
2.2 Sekundární dokumenty	38
2.2.1 Bibliografie	38
2.2.2 Recenze	40
2.2.3 Rešerše	41
2.2.4 Referátové časopisy	41
2.2.5 Review	45
2.2.6 Přehledová studie	45
2.3 Primární dokumenty	46
2.4 Zpracování primárních dokumentů	50
2.5 Tvorba komunikátů	50
3. Odborné a vědecké časopisy jako zdroj aktuálních informací	51
3.1 Časopisy antropologické	53
3.2 Časopisy edukologické	54
3.2.1 Časopisy v českém jazyce	54
3.2.2 Časopisy cizojazyčné	58
3.3 Časopisy filologické	63
3.4 Časopisy filozofické	65
3.5 Časopisy historické	66
3.6 Časopisy psychologické	68
3.7 Časopisy sociologické	69
3.7.1 Časopisy v českém jazyce	69
3.7.2 Časopisy cizojazyčné	72
3.8 Časopisy uměnovědné	76
3.8.1 Časopisy literárněvědné	76
3.8.2 Časopisy muzikologické	77
3.8.3 Časopisy teatrologické	78

4. Recenzní kritéria hodnocení příspěvků v redakci odborného časopisu	81
4.1 Kategorie příspěvků – obecná a specifická kritéria hodnocení	82
4.2 Požadavky na formální úpravu příspěvků	85
5. Jak psát recenze	87
5.1 Vědecký pracovník jako autor i čtenář recenze	87
5.2 Recenze jako literární útvar	88
5.3 Informační, kritický a hodnotící aspekt recenze	90
5.3.1 <i>Informační aspekt recenze</i>	90
5.3.2 <i>Kritický a hodnotící aspekt recenze</i>	91
6. Práce s odbornou literaturou	93
6.1 Bibliografická citace	94
6.1.1 <i>Citace monografické publikace (knihy)</i>	97
6.1.2 <i>Citace seriálové publikace (časopisu, novin)</i>	98
6.1.3 <i>Citace části monografické publikace</i>	98
6.1.4 <i>Citace příspěvku do monografické publikace (sborníku)</i>	99
6.1.5 <i>Citace článku v seriálových publikacích</i>	99
6.2 Technika vědeckého čtení	100
6.3 Excerpta	101
6.4 Kartotéka	101
6.5 Konspekt	104
6.6 Grafické zvýraznění textu	104
7. Název a struktura odborné a vědecké práce	105
7.1 Cizelování názvu práce	105
7.2 Struktura odborné a vědecké práce	107
7.2.1 <i>Struktura díla</i>	107
7.2.2 <i>Strukturování problematiky = konstruování osnovy díla</i>	113
7.2.3 <i>Příklady strukturování</i>	115
8. Vizualizace výsledků výzkumného šetření	118
8.1 Pojem vizualizace	118
8.2 Vizualizace jako „technologický“ prostředek	119
8.3 Gnozeologická hodnota vizuálií	119
8.4 Typy vizuálií	120
8.4.1 <i>Model</i>	121
8.4.2 <i>Obraz</i>	125
8.4.3 <i>Schéma</i>	125
8.4.4 <i>Graf</i>	129
8.4.5 <i>Mentální mapa</i>	131
8.4.6 <i>Tabulka</i>	135
9. Literární zpracování odborné a vědecké práce	139
9.1 Základní etapy písemné prezentace práce	139

9.2	Tvorba textu (formulace myšlenek)	142
9.3	Revize definitivního znění práce	144
9.4	Uvádění literatury	146
10.	Jazyková úskalí odborného a vědeckého textu	152
10.1	Pravopisná úskalí	153
10.1.1	<i>Pravopis českých slov</i>	153
10.1.2	<i>Pravopis slov cizího původu</i>	154
10.2	Úskalí morfologická (tvaroslovná)	155
10.2.1	<i>Tvary podstatných jmen</i>	155
10.2.2	<i>Tvary zvrátneho zájmena přivlastňovacího</i>	156
10.2.3	<i>Slovesné tvary</i>	157
10.3	Kladení interpunkčních znamének	158
10.3.1	<i>Interpunkce ve větě jednoduché</i>	159
10.3.2	<i>Interpunkce v souvětí</i>	162
10.4	Nástrahy stylistické	163
11.	Typografická úprava odborné a vědecké práce	169
11.1	Rozvržení textu a označování jeho částí	169
11.2	Formátování textu	171
11.3	Editace textu	173
11.3.1	<i>Interpunkční znaménka</i>	173
11.3.2	<i>Spojovník, odsuvník a výpustek</i>	175
11.3.3	<i>Zkratky</i>	176
11.3.4	<i>Značky, čísla a číslice</i>	177
12.	Invence, intuice a tvořivost ve vědecké práci	179
12.1	Invence a věda	181
12.2	Intuice ve vědeckém myšlení	181
12.3	Tvořivost jako podmínka vědecké práce	183
13.	Čím jste nyní vy, tím byli jsme i my	187
13.1	Autoreflexní výpovědi vědců humanitních a sociálních oborů	188
13.2	Autoreflexní výpovědi představitelů přírodovědných oborů	202
Z názorů recenzentů 1. a 2. vydání Vádeméka		212
Literatura		215
1.	Knižní publikace	215
2.	Část monografické publikace	219
3.	Článek v seriálové publikaci	220
Jmenný rejstřík		223
Věcný rejstřík		225

CONTENTS

Preface	13
Introduction	18
1. Ethical aspects of special and scientific works	24
1.1 The principle of objectivity and truthfulness in scientific work	27
1.2 The principle of personal virtue and integrity	29
1.3 The principle of originality	31
1.4 The principle of noncompromise	34
1.5 The principle of self-criticism and toleration	34
1.6 The principle of modesty	35
1.7 The ethical attitudes of the writer of scientific works in the era of the information explosion	35
2. Types of resource and literature information sources	37
2.1 Sources of information	38
2.2 Secondary documentation	38
2.2.1 <i>Bibliography</i>	38
2.2.2 <i>Expert reports</i>	40
2.2.3 <i>Background research</i>	41
2.2.4 <i>Reference journals</i>	41
2.2.5 <i>Review</i>	45
2.2.6 <i>Digest study</i>	45
2.3 Primary documentation	46
2.4 Elaboration of primary documentation	50
2.5 Production of dokument	50
3. Professional and scientific magazines as a source of up-to-date information	51
3.1 Anthropological magazines	53
3.2 Educological magazines	54
3.2.1 <i>Czech language magazines</i>	54
3.2.2 <i>Foreign language magazines</i>	58
3.3 Philological magazines	63
3.4 Philosophical magazines	65
3.5 Historical magazines	66
3.6 Psychological magazines	68
3.7 Sociological magazines	69
3.7.1 <i>Czech language magazines</i>	69
3.7.2 <i>Foreign language magazines</i>	72
3.8 Art-scientific magazines	76
3.8.1 <i>Magazines on literary science</i>	76
3.8.2 <i>Musicological magazines</i>	77
3.8.3 <i>Magazines on teatology</i>	78

4. Review criteria of contribution evaluation in a specialised magazine edition	81
4.1 Contribution categories – general and specific criteria of evaluation	82
4.2 Requirements of the formal editing of contributions	85
5. How to write reviews	87
5.1 Scientific worker as an author and a reader of the review	87
5.2 Review as a literary unit/work	88
5.3 Informational, critical and evaluating review aspekt	90
5.3.1 <i>Informational review aspekt</i>	90
5.3.2 <i>Critical and evaluating review aspekt</i>	91
6. Work with special literature	93
6.1 Bibliographical quotation	94
6.1.1 <i>Quotation of special literature</i>	97
6.1.2 <i>Quotation of serial publications (journals, newspapers)</i>	98
6.1.3 <i>Quotation of parts of monographs</i>	98
6.1.4 <i>Quotation of contributions in monographs</i>	99
6.1.5 <i>Quotation of articles in serial publication</i>	99
6.2 The technology of scientific reading	100
6.3 Excerption	101
6.4 Card-index	101
6.5 Abstracts	104
6.6 Graphic highlighting of text	104
7. The title and structure of special and scientific treatises	105
7.1 The precision of the name of the treatise	105
7.2 The structure of special and scientific treatises	107
7.2.1 <i>The structure of the treatise</i>	107
7.2.2 <i>The structuring of the problem = the lay-out of the treatise</i>	113
7.2.3 <i>Examples of structuring</i>	115
8. Visualisation of the research process results	118
8.1 Concept of visualisation	118
8.2 Visualisation as a technological instrument	119
8.3 Gnoseological value of the visual products	119
8.4 Types of visual products	120
8.4.1 <i>Model</i>	121
8.4.2 <i>Picture</i>	125
8.4.3 <i>Scheme</i>	125
8.4.4 <i>Graph</i>	129
8.4.5 <i>Mental map</i>	131
8.4.6 <i>Tablet</i>	135

9. Literary implementation of special and scientific works	139
9.1 Basic stages of the written presentation of the treatise	139
9.2 Creation of the text (formulation of ideas)	142
9.3 Revision of the definitive version of the treatise	144
9.4 Bibliography	146
10. Linguistic obstacles of special and scientific texts	152
10.1 Orthographical obstacles	153
10.1.1 Orthography of Czech words	153
10.1.2 Orthography of words of foreign origin	154
10.2 Morphological obstacles	155
10.2.1 Forms of substantivem	155
10.2.2 Forms of reflexive possessive pronouns	156
10.2.3 Forms of verbs	157
10.3 Punctuating	158
10.3.1 Punctuation in the simple sentence	159
10.3.2 Punctuation in the complex sentence	162
10.4 Stylistic probléme	163
11. Typographical format of special and scientific treatises	169
11.1 Arrangement of the text and the titling of its parts	169
11.2 Formatting the text	171
11.3 Editing the text	173
11.3.1 Punctuation	173
11.3.2 The hyphen, apostrophe, ellipses	175
11.3.3 Abbreviations	176
11.3.4 Symbols, numbers, numerals	177
12. Invention, intuition and creativity in scientific work	179
12.1 Invention and science	181
12.2 Intuition in scientific thinking	181
12.3 Creativity as a condition of scientific work	183
13. You are now what we used to be	187
13.1 Self-reflexive experience of scientists of humane and social branches	188
13.2 Self-reflexive experience of exponents of scientific branches	202
From the views of the reviewers of the 1st and 2nd edition of Vademekum	212

Literature	215
1. Book publications	215
2. Part of a monographic publication	219
3. A paper in a series publication	220
Nominal index	223
Subject index	225